

NOTAT

Til: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Sagsnr.: 25033081

Dato: 17. juni 2025

Udtalelse fra regionsrådet i forbindelse med ministeriets redegørelse til Statsrevisorerne vedr. beretning nr. 17/2024 om ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har bedt regionsrådet i Region Hovedstaden om en udtalelse til Rigsrevisionens beretning nr. 17/2024 om ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme.

Region Hovedstadens udtalelse redegør for overvejelser, som Statsrevisorerne bemærkninger har givet anledning til, samt for de foranstaltninger, som regionen allerede inden beretningen har iværksat og gennemført.

Statsrevisorerne bemærkninger

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at regionerne ikke har sikret kort og ensartet ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme.

Statsrevisorerne finder det kritisabelt, at der hverken er sket nævneværdige forbedringer i patienternes ventetider eller en udjævning af uligheden i adgangen til specialiseret lindring, siden Statsrevisorerne rettede kritik mod begge dele for næsten 5 år siden.

Rigsrevisionens konklusioner

I beretningen konkluderer Rigsrevisionen, at regionerne ikke har sikret tilfredsstillende ventetider til specialiseret palliativ behandling for patienter med livstruende sygdomme. Rigsrevisionen konstaterer, at der fem år efter, at Statsrevisorerne sidst kritiserede patienternes ventetider, ikke er sket nævneværdige forbedringer. Det finder Rigsrevisionen utilfredsstillende. Rigsrevisionen påpeger, at konsekvensen kan være, at patienter ikke lindres godt nok og får forringet deres sidste levetid.

Rigsrevisionen konkluderer for samtlige fem regioner:

- At den typiske patient i 2023 modtog specialiseret palliativ behandling i 20 dage, hvilket er 4 dage kortere end i 2019.
- At antallet af patienter, der modtages til specialiseret palliativ behandling, er faldet med 15 % fra 2019 til 2023.
- At regionerne under ét stort set lever op til udviklingsmålet om at behandle 80 % af de henviste patienter, før de bliver for syge eller dør.
- At regionerne siden 2019 ikke har levet op til udviklingsmålet om, at 90 % af patienterne modtages til behandling inden for 10 dage efter henvisning.
- At der fortsat er systematiske forskelle på ventetiden til specialiseret palliativ behandling, afhængigt af den bagvedliggende sygdom.
- At regionerne som helhed har sikret korrekte indberetninger af oplysninger om ventetid til specialiseret palliativ behandling.

Specifikt vedr. Region Hovedstaden

Rigsrevisionens undersøgelse viser følgende:

- Region Hovedstaden lever op til målet om, at 80 % af patienterne modtages til behandling, inden de bliver for syge eller dør.
- I Region Hovedstaden blev 65 % af patienterne i 2023 modtaget til behandling inden for 10 dage efter henvisning. Region Hovedstaden er den region, hvor den laveste andel modtog behandling inden for 10 dage.
- Den typiske patient i Region Hovedstaden fik i 2023 behandling i 26 dage før sin død. Region Hovedstaden er den region, hvor den typiske patient fik behandling i flest dage. Dette indikerer, at patienter i Region Hovedstaden henvises tidligere i deres forløb end i de øvrige regioner.
- Der findes fejl i 6,3 % af Region Hovedstadens indberetninger til Dansk Palliativ Database i perioden 2019-2023. Der er tale om systematiske fejl i indberetninger ved to enheder i Region Hovedstaden. Fejlene har ført til, at det fremgik af Dansk Palliativ Databases årsrapporter, at Region Hovedstaden i 2021 opfyldte målet om 80 % af patienterne skal starte i behandling, før de bliver for syge eller dør, selv om dette ikke var tilfældet.

Region Hovedstadens udtalelse

Regionen anerkender, at Statsrevisorernes kritik er berettiget, og er overordnet set enige i Rigsrevisionens fund og konklusioner. Den specialiserede lindrende indsats til patienter med livstruende sygdomme skal dog ses i tæt samspil med lindrende indsatser på basalt niveau på hospitaler, i kommuner og praksissektor – hvilket ikke er undersøgt i beretningen. Regionen vurderer, at en styrkelse af den basale lindrende behandling derfor vil være et væsentligt element i at sikre, at patienterne får den nødvendige lindring.

Region Hovedstaden vurderer, at der er behov for at styrke henvisningspraksis, så patienter med behov for en specialiseret lindring får adgang til behandling på det rette tidspunkt. Selvom Rigsrevisionen allerede i 2020 påpegede manglen på data for basal palliation, er der stadig ikke tilgængelige data, trods store anstrengelser for at forbedre dette. I Region Hovedstaden arbejdes der på at implementere systematisk brug af patientrapporterede oplysninger til basal palliation (også kaldet PRO-PAL basal), udviklet af Sundhedsdatastyrelsen, og som forventes at forbedre henvisningspraksis, når det er fuldt udbredt.

Regionen vil også fremhæve, at der endnu ikke er udarbejdet nye visitationskriterier for det palliative område, hvilket var et opmærksomhedspunkt i Rigsrevisionens beretning fra 2020. Region Hovedstaden har tidligere anbefalet, at Sundhedsstyrelsen tager initiativ til at revidere de nationale visitationskriterier for specialiserede palliative enheder. Dette er fortsat ønsket, da opdaterede nationale visitationskriterier forventes at kunne understøtte en bedre og mere ensartet henvisningspraksis til specialiseret lindrende behandling.

Regionen bemærker, at målene, som Rigsrevisionen undersøger i beretningen, afspejler faglige kvalitetsudviklingsmål defineret af Dansk Palliativ databases faglige styregruppe. Der er således ikke tale om fastsatte minimumsstandarder, men faglige mål, som regionerne har forpligtet sig til at stræbe imod, og som løbende udgår eller ændres i takt med, at regionerne opnår kvalitetsmålet.

Regionen har oprettet uddannelsesforløb indenfor palliativ medicin, hvor første uddannelsesforløb blev afsluttet i 2024.

Regionen bemærker også at Rigsrevisionens undersøgelse strækker sig fra 2019-2023, hvorved perioden fra 2023 og frem til i dag ikke undersøges, og dermed ikke kan medtages i konklusionerne.

Behandlingslængde

Region Hovedstaden er opmærksom på, at Rigsrevisionen konkluderer, at patienterne hen over undersøgelsesperioden får specialiseret lindrende behandling i kortere tid, hvilket tyder på, at de henvises senere i deres forløb og derfor er mere syge, når behandlingen starter. Regionen bemærker, at dette også kan hænge sammen med, at der endnu ikke er udarbejdet nye visitationskriterier for det palliative område, hvilket var et opmærksomhedspunkt i Rigsrevisionens beretning fra 2020. Region Hovedstaden har, som nævnt ovenfor, tidligere anbefalet, at Sundhedsstyrelsen tager initiativ til at revidere de nationale visitationskriterier for specialiserede palliative enheder, og denne anbefaling fastholdes. Regionen forventer, at opdaterede nationale visitationskriterier vil understøtte en bedre og mere ensartet henvisningspraksis til specialiseret palliativ behandling.

Modtagelse inden for 10 dage efter henvisning

Rigsrevisionen baserer deres konklusioner på en gennemsnitsbetragtning for hele perioden 2019-2023, men der har i Region hovedstaden været en opadgående tendens i løbet af perioden. Det fremgår således af data for 2024 og de første fire måneder af 2025, at andelen af patienter, der modtager lindrende behandling senest 10 dage efter henvisning, er forbedret til 75 %.

Forskelle på ventetiden afhængigt af den bagvedliggende sygdom

Region Hovedstaden anerkender, at der fortsat er behov for at udligne forskellen i ventetiden til specialiseret lindrende behandling på tværs af diagnosegrupper. Patientgruppen for lindrende behandling er blevet markant udvidet til at omfatte alle patienter med livstruende sygdomme, hvilket kræver betydelige ændringer i kapaciteten for at dække alle patienter med palliative behov. Region Hovedstaden har en opgave foran sig, da det kræver fortsatte ændringer for at dække hele målgruppen.

Indberetninger til Dansk Palliativ Database

Region Hovedstaden bemærker, at til trods for at Rigsrevisionen finder fejl i 6 % af regionens indberetninger til Dansk Palliativ Database i perioden 2019-2023, så er andelen af fejl størst i 2019, med fejl ved 9 % af indberetningerne. De efterfølgende år har andelen af fejl været nedadgående. I 2023 er der tale om fejl ved 4 % af indberetningerne, og derved et niveau som må forventes for en database med manuel indberetning.